

КОМУНІКАТИВНА ФУНКЦІЯ ПРАВА*Запорізька державна інженерна академія, кафедра МОУП*

Право, як свідчить історія людства, є атрибутом цивілізованого суспільства, завдяки якому суспільство врегульовує відносини між суб'єктами як безпосередньо в державі, так і за її межами щодо інших держав. Фактично, право надає можливість суспільству вберігати себе і розвиватися надалі, розкриваючи свій потенціал.

Право, будучи соціальним явищем, має свої функції, які являють собою основні напрями впливу норм права на суспільні відносини. Крім того, функції права розкривають його основні риси, спрямовуючи на реалізацію завдань, які стоять перед правом на певному етапі розвитку суспільства. Дослідження окремих функцій права, зокрема, комунікативної, забезпечує можливість глибше, повніше зрозуміти зміст феномена права та його призначення.

Питанню функцій права у вітчизняній юридичній науці присвячено низку загальнотеоретичних досліджень, однак результати теоретичних праць потребують узагальнення та осучаснення відповідно до вимог сьогодення. Разом з тим, необхідно визнати недостатній рівень дослідження комунікативної природи права.

Комунікативність тлумачний словник української мови визначає як здатність до спілкування, контактів; зв'язок, спілкування, контакти між ким-, чим-небудь; комунікабельність [1]. Загалом, вважають, що комунікативна функція права забезпечує одержання учасниками правовідносин інформації про те, якою є позиція держави щодо необхідної, дозволеної чи забороненої поведінки, бо соціальне життя суб'єктів органічно пов'язане з одержанням, сприйняттям, засвоєнням і використанням такої інформації.

Та все ж варто вбачати в комунікативній функції права як спосіб координації правовідносин в суспільстві, так і форму трансляції правової інформації. Право містить великий набір засобів, форм і способів, які дозволяють йому виступати в якості комунікативної системи для врегулювання відносин між суб'єктами. Насамперед, право забезпечує узгодженість дій суб'єктів суспільних відносин, встановлюючи нормативні межі. Право, поряд з правами, свободами, гарантіями статусу, передбачає для учасників відносин обов'язки, які мають бути обов'язково виконані. Порухення встановлених правових норм є підставою для застосування до особи юридичної відповідальності. Тобто правова комунікація має формально-визначений характер і повинна застерігати від порушення межі між дозволеною і належною мірою поведінки учасників відносин.

Крім того, право як комунікативна система надає можливість транслювати (передавати) соціально-правову інформацію як між сучасними учасниками відносин, так і між поколіннями. Право наділене властивістю акумулювати і транспортувати в часі нормативний досвід цивілізації, прикладом чого слугує історія трансформації римського права та його вплив на становлення романо-германської правової системи.

Трансляція правових норм в суспільстві здійснюється визначеними інституціями, які зберігають існуючу правову інформацію та вдосконалюють її відповідно до вимог сучасного рівня розвитку цивілізації.

Отже, дослідження значення комунікативної функції права дає можливість повніше і ґрунтовніше зрозуміти сутність цієї функції, визначити її місце у загально-соціальній системі, розкрити її значення в активізації впливу права на регуляцію суспільних відносин.

Література:

1. Тлумачний словник української мови [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://eslovnyk.com/>

